

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felélő szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: **Papp György**, Gyulafehérvárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár, 1895 október 31.

Mult lapunkban tárgyaltuk az anyakönyv vezetéssel a közigazgatási hatóságokra hármlot kötelezettségeket.

Ez újabb hivatal nehézségével, sokfelé ágazó munkájával napról napra kell megismerkednünk.

Nem esoda tehát, ha városi ügyeink rovására történik ennek pontos kezelése, mert tagadhatlan, hogy a míg eddig a politikai hatóságok a saját ügyeikkel is elhalmozva voltak azon esetre, ha az anyakönyvvezetést pontosan teljesítik, — azon pontos lelkiismeretes eljárás — már pedig annak kell lenni, határozottan a többi hatáskörükbe eső ügyek rovására történik.

De eltekintve ettől költséges is, mivel oly berendezéseket kíván, melyek eddig szükségfeleltiek voltak.

Ugy de azon szomorú tapasztalatra kell jutnunk, hogy az anyakönyvvezetés városunkban éppen a polgármestert, teljesen elvonja tulajdonképeni hivatalától s igen gyakran, a helyettesét is, miből önként következik, hogy nagyon helytelenül lettek városokban a városok polgármesterei anyakönyvvezetőkül kinevezve, mert ezen állás egy teljesen önálló minden más foglalkozástól ment egyénre lett volna bízandó.

Az előre látható volt, hogy ezen reform keresztül vitele akadályokba fog ütközni, azt is előre tudhatta a kormányhatalom, hogy a közigazgatási hivatalnokok szaporítása nélkül a reform keresztül vitele nincs biztosítva, s így már előre kellett volna gondoskodnia arról, miszerint ezek kikerülésével államilag kinevezett külön egyének legyenek megbízva, kik kiválólag csak ezzel foglalkozzanak.

A kihirdetések, házasságok, keresztelesek elhalálozások anyakönyveinek vezetése minden esetben $\frac{1}{2}$ vagy $\frac{3}{4}$ órát vesz igénybe, — a másodlatok illetve igazolványok kiadásával együtt.

Most már három ilyen ügygel a hivatalnok el lévén foglalva, önként következik, hogy más ügyeit, mivel köteles gondossággal tartozik végezni — nem képes.

Már pedig a város hivatalnoka e czimen kapja fizetését — e czimen huzza honorariumát, minél fogva neki azon munkákat kellene végeznie, melyek a városnak közigazgatási hatósága vitelénél felmerülnek.

Azt hisszük, hogy nagyon helyesen tenné maga a kormány azt, ha a városi hivatalok fejét illetve a polgármestert felmentené az anyakönyvvezetés alól, és helyébe olyat nevezne ki, habár hivatalnokot is, a ki nincs oly terhes hivattal ellátva, mint a polgármester.

Egy város sem nélkülözheti hivatalnokait.

— **Magyar békeegyesület.** A nemzetközi békeegyesületnek néhány hónap mulva megalakul a magyarországi osztálya is, melynek székhelye és központja Budapest lesz, a mely karöltve fog működni a magyar parlamentáris békecsoporthal. Néhány hét mulva már megtartják a szervezkedő gyűlést is, a melyre Bécsből és Németországból nagyon sokan fognak lejönni Budapestre s főleg az osztrák békebarátok egyesülete fogja magát képviseltetni. Báró Suttner Berta, az egyesület elnöke is lejön Budapestre s résztvesz az alakuló gyűlésen. Az alakuló egyesületnek már most is igen sok magyar tagja van s minden hazafinak és emberbarátnak kötelessége volna az egyesület tagjainak sorába lépni.

ragadt, mert ott termelt Kardos kiesinylő kifejezését hallva, s ha a többiek hirtelen közbe nem lépnek, vége van szegény Dankónak.

Véget akartak vetni a többiek az egész komédiának, gondolták, hogy ennek sehogy sem lesz jó vége. De nem volt kibuvójuk, midőn egész komolyan, talán szörnyű tette józanítva ki, feláll, s kezét nyújt Dankónak.

— Bocsáss meg, hogy talán helyes kitételeket erőszakkal akartam elfojtani. Most egészen komolyan tartom a fogadást, ha tetszik Pistikám veled szembe.

— Itt a kezem, — szól Dankó, — s a többiek ismét körülállották.

— Én — szól tovább Kardos — két veder bort tartok . . .

— Mi is eltenedbe . . .

S ezzel Kardos eltávozott tétovázó, félrészeg pajtásai közül, s ment fogadását teljesíteni.

A többiek ezalatt néhány perczig összebujtak, s hirtelen Dankó Pista is eltávozott, s a többiek külsőleg nyugodtan, de bensejükben szorongó szívvel körülülték a boros asztalokat, s találgatták, hogy is dől el az ügy.

A jó madarak iparos legények, az akkor még a bűripárnak virágkorát élő timároknak markos segédjei, sőt mesteremberek is voltak köztük — úgy a fiatalabbak. Épen Mindenszentek estéje volt, illetőleg: már éjfél felé járt az idő, 11–12, mely időről a kissé babonás legények azt hitték, hogy a holtak ekkor kellenek ki sirjaikból, s kísértik meg a félénkeket, vagy kik őket háborgatják. Főképp halottak napja előtti éjéről hitték a legnagyobb foku kísértést.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara folyó év október 25-iki közgyűléséből.

Az elnökség jelentéseket tett a kamara küldött-ségelek Ő Felsége által múlt hó 22-én Kolozsvárt történt fogadtatásáról, továbbá a folyó hó 5. és 6. napjain Pécsen tartott országos kamarai értekezletről; bejelentette, hogy a keresk. minister és államtitkár urakhoz köszönő nyilatkozatot intézett a kamara nevében az ipari szakiskoláknak állami kezelésbe vételeért, jelentette, hogy a társ kamarák mindenike pártolta a kamara azon kérését, hogy a katonai szolgálatban lévő iparosoknak is alkalom nyitassék az ezredéves kiállítás tanulmányozására. — A kamara által az ipari munkások képzésére alakult helyi bizottság a vasárnapi ingyenes felolvasásokat a jövő hóban újból megkezdi.

Az Ausztriával fennálló vám és kereskedelmi szerződés megtűjtása ügyében a minister úr által véleményadásra szolgáltató fel, a közgyűlés az elnökség s a szakosztályok javaslatára Darnay István, Fischer Vilmos, Bak Lajos, Ferenczi Ignác, Sigmond Akos, Molnár József, Szüllő Árpád, Weisz Mór urakat bizza meg javaslatával a közelebbi közgyűléshez. A bizottság magát más szakértőkkel is kiegészítheti.

A keresk. minister a kamarából a helyi forgalom számára javasolt egy krajczáros levelező lapok rendszerét nem találta elfogadtatónak egyfelől az önköltség, másfelől azon szempontból, mert a 10 grammos nyomtatványok és hirdetményes levelező lapok ügyis egy krajczárosok s ezen kívül meg van engedve, hogy a nyomtatott szöveg bizonyos viszonylatokban kéziratilag is kiegészíthessék.

A közgyűlés a szegedi kamara által tett felterjesztést a 20 fíton alóli kereskedelmi ügyletekből származó követeléseknek a járásbíróságok elé való hozatala ügyében a maga részéről is a legmelegebben pártolandónak találta s a minister úrhoz, hasonló feliratot határoz, noha e közben tőle azon nyilatkozatot vette, hogy az igazságügyminister úr ez ügyben egyelőre tartozkodó álláspontot foglal el; a kamarák felfogását igazolja a budapesti keresk. és váltó törvényszéknek a kir. kuriának 60. számú döntvényével szemben azóta hozott szept. 6-ikai ellentétes határozata is.

TÁRCZA.

A fogadás.

— Rajta barátim, kiben van bátorság!
— Mit biztatsz másokat, tedd meg te!!
— Mit kiabálsz oly hangosan, úgy látszik be vagy rugva, s csak boros fővel vagy oly bátor legény! . . .
— Ki mer velem így beszélni?! Ki a legény a csárdában, jön ide s próbálkozzunk meg, hogy melyik issza le a másikat a fekete földig . . .

— Ugy veszem észre, hogy csakis a bor mellett van minden bátorságod, s annak lehet betudni előbb elejtett kijelentésedet is! . . .

Ab, hát csak arra ezéltok!?! Miért nem mondtátok előbb, hogy ez az egész. Rég tisztáztuk volna az egész ostobaságot.

— S te még most is ostobaságnak tartod azt, valld be csak őszintén, hogy csak szájaskodol. Hisz látám az előbb, hogy elfehéredtél . . .

— Elég, elég, szóljon a tény mellettem, — kiált üvöltve Kardos István, ki félig-meddig már el volt látva, s vig ezimborái próbára akarták tenni bátorságát, melyre ő roppant sokat adott.

— Nő, hát miért is némultatok úgy el — kiált fel Kardos, pedig csak ő hallgatott el hirtelen, mintha szavát vágta volna.

— Dehogy némultunk el — sőt ellenkezőleg látjuk, hogy oda a bátorságod Kard . . .

De a többi szegény Dankónak majdnem a torkán

A fogadás az volt: hogy Kardos a temetőn át menve a város tulsó részéről néhány liter bort hoz, persze szintén a temetőn jöve vissza.

De főessük csak a már visszatérő Kardost.

Már annak a híres koreszmárosnak is, kitől Kardos a bort hozta, feltűnt a szokatlan halványsága, és a hó redőjü kabátja alatt elrejtett busló kés.

Nem várt valami jó eredményt.

Nyájosan intette, vigyázzon magára, mire csak mogorva választ kapott.

A friss, mondhatni hűs őszi, inkább már télies színezetű hideg levegő csakhamar kijozanítá majdnem teljesen Kardost.

A temető kapuját szerencsésen elérte, s már kezd könnyebben lélegzeni, röpte fobászt bocsátva a csillagos ég felé.

Már a temető közepéig eljutott, s magában mosolyogni kezd barátjai nagy bű-hóján, hisz most látja, hogy ennél jámborabb, csendesebb hely nincs sehol, s ebben neki igaza is volt.

Nyugodt léptei észrevétlenül meglassulnak a halál bagoly talán véletlen, rémes huhujára, mely leírhatlan rémesen hangzott a kihalt temető néma magányában. S ennek a rémes hatását talán leküzdötte volna Kardos magában valahogy, ha a koromsötétségben valami fehérséget nem pillant meg. Halad-halad előre, de már tétovázó léptekkel, midőn észreveszi, hogy az a fehérség éppen szembe tart vele. Minél közelebb ment ahhoz, annál nagyobbak tűnt fel neki, majdnem olyan nagyságn lehetett, mint ő maga, s folyton csak ingott rémesen hajtogatva magát.

Az alispáni hivatal a tekei vásárvám haszonbérloje és Teke városa közt felmerült bérelengedés ügyében véleményt kérve a kamarától, a közgyűlés nem tartotta a kamarát illetékesnek e tisztán magánjogi kérdésben állást foglalni.

A kamara a kerületében észlelt viszonyoknál fogva nem látta szükségesnek a kassai kamarának az országgyűléshez intézett feliratát az ipariskolák tandíjmentessége ügyében a maga részéről is támogatni.

A kamarai terület kereskedői és iparosai ezimtarának időszakonként való közzétételét a közgyűlés is kívánatosnak és észszerűnek tartja, azonban nem aként, a mint a kincstári társkamara javasolja, az évi jelentésekkel együttesen. Ez ügy a kamarák értekezletének napirendjére volna tűzendő.

A kamara készségét fejezte ki az ezredéves kiállítás alkalmával tartandó kereskedelmi congressusban való részvétel iránt s a kapott meghívókat tagjai közt készséggel osztotta ki.

Készséggel járult a közgyűlés az aradi kamara felterjesztéséhez, a melyben a dohány árúak vasárnapi munkaszünetének szükségességét a dohányárusok érdekeiből indokolja és kéri, a maga részéről ismételt hangsúlyozni kívánja, hogy a dohányárúak jelenlegi kivételes helyzete a fűszerkereskedőknek illetéktelen versenyt okoz.

A nagyszebeni bőr és cipőszipari szakiskola elnöksége felhívására a kamara e tanintézetet az érdekelt körök figyelmébe a legmelegebben ajánlotta.

A kamarák legközelebről Bécsen tartott értekezlete alkalmával a kassai kamara bizatván meg úgy a detail mint a gyarmatárú kereskedők országos kongressusának előkészítésével, a kassai társkamara erre nézve találkozóúl f. hó 27-ikét tűzte ki Budapestre. A közgyűlés e felhívás következtében az előkészítő bizottságba Hirsch Sándor és Tamási István urakat küldi ki a titkáron kívül.

A közgyűlés a baja-bátaszéki vasút érdekeltségének felhívására készségét fejezte ki az iránt, hogy a pécsi országos kamarai értekezlet megállapodásaihoz képest a Duna áthidalásának ügyét sürgetni fogja.

A pénzügyminiszter által a fogyasztási adók ügyében alakítandó szaktanácsokba a kamara a szeszdóra nézve bírván képvisellel, képviselőkül megválasztattak Sigmond Dezső és Weisz Mór urak.

Megválasztotta a kamara a törvény értelmében a területén lévő törvényhatósági ipartanácsok tagjait; a helybeli bankfiók váltóbíráló bizottságába pedig kijelölte újból a kilépő Eisenstein Manó, farkasházi Fischer Vilmos, Kaufmann Sámuel és Molnár József urakat.

A helybeli építő iparosok társulata, a mely már most 130 tagot számlál s a melybe még 70--80 tag birna illetőséggel, arra kérte a kamarát, eszközölje ki a miniszternél, hogy testületté alakulhasson. A közgyűlés a kérést teljesíteni határozza s a miniszter urat felkéri, hogy a mennyiben az ipartörvény 123 §. értelmében, a mely a vidéki városokon a testületeknek külön ipar csoportok szerint való alakítását nem engedi meg, a folyamodók kérését kedvezően el nem intézheti, forduljon a törvényhozáshoz az ipartörvény megfelelő módosítására.

Már valami 10 lépésre lehetett attól az emberalaku fehérségtől, midőn Kardos kissé remegő, de bátorságot eröltető hangon rákiált.

— Allj, ki vagy, szólj, ha az életed kedves!! — kiált rémesen visszhangozva a közeli hegy remegő hangját.

De mind erre semmi válasz, semmi hang, csak hajlongott, s elő hátra tipeggett, mint ezt a szellemekről képzelik.

— Ha ember vagy, s kedves az életed szólj, s ha kísértet vagy, az Isten nevében távozz!!

Erre sincs semmi felelet.

— Szólsz, vagy váglak!?

S az a fehérség csak mind hajlongott, mire egyszerre Kardos kirántja öltönye alól a husló kést, s a fehér alak felé subint, mire az félre akar ugrani, de már késő volt. Egy iszonyu ordításra a fehér alak csak összeomlik.

Páratlan hideg vérrel, még a husló kést is kezében véve Kardos, a borral tovább megy.

Be is megy a remegő, meg kíváncsi pajtásaihoz a szobába, mire azok kérdő tekintetűre, csak némán leteszi a bort, kérdve társaitól, hogy kóstolják meg, s mondják meg, hogy az a bor-e?

Csakhamar az öltönyét is leveti, mire véres kezében a csupa vér husló kést megpillantják, mire azok kétségbeesett kiáltására Kardos majdnem összeesett látva a nagy véreseppeket ruháján, s a husló kése csupa piros.

Azonnal tisztában voltak a cimborák a gyászos kimevetellel, s Kardos is csak ekkor fogta fel rémes

dosításáért, mert kívánatos, hogy az ipartestületek a vidéken is iparcsoportok szerint alakulhassanak. Ez elvi álláspont pártolására a társkamarak is felkérendők.

Végül megállította a kamara jövő évi költségelőirányzatát s jóváhagyás végett a miniszterhez terjeszti fel.

I R O D A L O M.

* A szüreti mulatságok lezajlása után

miután az esős, borús őszi napok és esték következnek, nagyon helyesen teszik mindazok, kik még nem előfizetők a „Képes Családi Lapok“ című szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lapnak, hogy arra mielőbb előfizetnek. E lap nemcsak két eredeti neves író tollából eredt regényt közöl hasábjain, de egy érdekes oroszból fordított regényt is. Ezenkívül minden számában a jó, mulattató elbeszélések, rajzok, humoreszkek, költemények mellett sok mindenféle divat tudósítást, orvosi és ismeretterjesztő cikket hoz, mely úgy a hölgyeket, mint az urakat érdekli. A „Képes Családi Lapok“ szerfelett tartalmas voltánál fogva is a legolcsóbb képes heti lap az országban. A lap előfizetési ára egész évre 6 forint; félévre 3 forint; negyedévre 1 forint 50 krajár. Mutatványszámokat ingyen s bérmentve küld a „Képes Családi Lapok“ kiadóhivatala Budapest, V. Vadász utca 14 sz. saját házában.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár október 31.

— **Belügyminiszteri rendelet.** A belügyminiszter 13488 szám alatt rendeletet küldött, mely szerint az izraelita vallásról szóló törvényjavaslat november 2-án életbe lép. Szintén a belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a nemzeti ünnepélyek alkalmával nyilvános helyeken állami, törvényhatósági és egyéb nyilvános helyeken használni szokott nemzeti lobogók a törvény kívánalmainak megfelelőleg az ország ezimérével is látassanak el.

— **Az erdélyi katolikus státusgyűlés.** Ko'ozsvárott szombaton délelőtt okt. 26-án nyílt meg az erdélyi katolikus státusgyűlés Lőnhart Ferencz püspök egyházi elnök és báró Jósika Samu miniszter világi elnök elnöke alatt. Lőnhart püspök megnyitván az ülést, gyönyörű szavakban emlékezett meg a király erdélyi látogatásáról. Az igazoló bizottság jelentése szerint a státusgyűlés ülésein résztvett 45 egyházi és 74 világi tag. Ezután Török Albert indítványozta, hogy küldjenek a pápához üdvözlő táviratot, a mit meg is tettek. Következett az igazgatótanács jelentése, melynek első pontjánál dr. Csiky Viktor a közgyűlés figyelmébe ajánlja a nézeteltérést, mely az igazgatótanács és Győrffy Gyula alelnök közt felmerült. Győrffy Budapesten lakik és elrendelte, hogy az ügyiratokat mindig hozzáküldjék, hogy személyesen ellássa. Ez eljárás nehézkes és az igazgatótanács kimondta, hogy nem helyesli az ily kezelést, de Győrffy megmaradt kívánsága mellett. Csiky kijelenti, hogy támadásának nincs személyes éle, de az ügykezelés gyorsasága forog kockán. — Győrffy kijelenti, hogy a közgyűlés már akkor tudta, mikor megválasztotta, hogy Budapesten lakik. Egyébiránt mi-

tette iszonyu voltát. Látta, hogy ingerkedő pajtása Dankó volt a levágott kísértet.

A lesujtott Kardost kétségbeesésében hátra hagyva, a többiek azonnal világító szerszámmal, valami hordágy félével ellátva, kirohantak a temetőbe, arra a helyre, hol Kardos Dankóval találkozott.

Csakhamar megtalálták vérben fetrengve Dankót, kinek kebléből mély sohaj tört elő. Ez megnyugtatta őket, mert már azt hitték, hogy eddig jó pajtásuk tán meg is halt.

Futólag megnézték az eszméletlenül fekvő sebesültet, s vastagon folyó vérét, mely oldalából és bal karjából ömlött ki, rögtönzött kötással elállítva, a bordágyra helyezték, s haza vitték.

Azonnal orvoshoz futottak, s a gondos ápolás megmenté a beteget.

Nem került törvényszék elé az ügy, a régi jó világban nem futkostak mindegyre oda.

A fogadás után fél év múlva a már fellábadt Dankóval együtt, ki még most is feltűnő halvány volt, megitták a két veder bort, mely alkalommal büntetésül Kardosnak el kellett beszélnie az egészséget, mely jó szívének nem kis fájdalmat okozott.

Hanem aztán Kardos meg Dankónál hübb két barát nem is volt a környéken.

Marinó.

atta nem történt késedelem. — Báró Jósika elntük óhajtaná, hogy a kérdés ne képezze vita tárgyát. Ugron és Csiky felszólalásai után a közgyűlés többsége tudomásul vette Győrffy kijelentését. — A kongrua rendezése ügyében a miniszter válasza tudomásul vétetett. A egyes alapítványokról szóló pontnál Ugron Gábor ielemli, hogy Fogarassy püspök alapítványa körülbelül 700.000 forintba rug, jó volna, ha ez összegből katolikus egyetem állíttatnék Erdélyben. Nem kifogásolja, hogy állami egyetem legyen, de ha felmerül a kérdés, hogy e mellé református egyetem állíttassék, akkor katolikus egyetemet is akar. Groisz Gusztáv indítványára a kérdést az igazgatótanácshoz utasították tanulmányozás és javaslatlétel végett. Ezután folyó ügyeket tárgyaltak. Délután banket volt, mire a gyűlés folytatta tanácskozását és a jelentés összes pontjait letárgyalta. Az ülés az esti órákban végződött.

— **A jövő 1896 évben** sorozás alá kerülő ifjak és pedig kik 1875. 1874 és 1873 évben születtek felhívatnak, hogy ujoncz összeírások végett a városi tanács katonaiügyi osztályánál külömbeni szigorú büntetés terhe alatt folyó évi november havában jelentkezzenek.

— **A helybeli postán** a napokban egy igen furesa eset történt. Egy izraelita egyén nagyobb összegű pénzt akart a postán továbbítani valamely bitelezője javára. Inni nem tudott s megkért ez alkalommal szintén jelen volt ugyanezak izraelitaegyént, hogy a feladó utalványt sziveskednék N. uraak megfizetni, mire az illető, szívesen is vállalkozott, de a maga javára, mert a pénzt saját nevére Balásfalvára ezimezte s azonnal el is ment, hogy ottan fölvegye a magának sajátkezűleg utaványozott pénzt. A bizsékeny becsületes ezivis azután jött a dolog nyomára s most abban töri a fejét, hogy a saját pénzét, ha mindjárt nagy fáradsággal is visszautalványoztassa magának. Csak nehogy a nyomát üsse!

— **Gyermekekben levő bűnösök.** A budapesti magyar jogászegylet egyik teljes ülésén rendkívül érdekes előadást tartott Vargha Ferencz törvényszéki bíró, az ismert jeles kriminálista, a gyermekkorban levő bűnösökről. Részletesen foglalkozott a büntetőjogban nyilvánuló újabb ármlatokkal s rámutatva a pozitív iskolára, ismertette a szociológiai irányt. Kimutatta, hogy habár a tudomány ezen két irányzata különböző irányban halad is, azért mindkettőnek, ép ugy mint a büntetőjog minden irányzatának, egy a célja: küzdelem a bűnösök ellen. A büntetés szerinte nem egyéb a tudomány előtt, mint a társadalmi védekezésnek egyik eszköze. A klasszikus iskola is megszünt kizárólagosan uralni az erőket, s e helyett a kriminálistának a pozitív igazságnak tanulmányozása a legfőbb feladata. Ezuttal csak a korbatárral foglalkozott, de ezt megelőzőleg kimutatta a mai jogállapot fogyatkozásait. Utalt arra, hogy helytelen a gyermek felelősségét a belátási képességtől függővé tenni s ennek helytelenségét lélektani és élettani érveléssel mutatta ki, s hangsúlyozta, hogy ha a megkülönböztetési képesség létezik is, az értelem tüzpróbáján keresztülment elhatározás hiányozhatik. A korbatár kérdésénél csak abból lehet kiindulni, hogy melyik kor az, a melyen innen egyrészt a gyermekre káros a büntetés, másrészt a társadalom érdeke sem kívánja azt, hanem a kényszernevelést sürgeti. Attérve a büntetés tárgyaira, ismertette az orosz irodalmat, a mely legalaposabban foglalkozott e kérdéssel s kimutatta, hogy a büntetés tárgya: a bűnös jellem. Erre hat a büntetés, még pedig a felnőtteknél megtorlóan, a gyermekeknél javítólag, tehát ez utóbbiaknál mindig a javító elemnek kell tulsúlyban lenni. Végül kifejezte azt a meggyőződését, hogy legégetőbb társadalmi kérdésünk a gyermekvédelem.

C S A R N O K.

Látványosságok a kiállításon.

— Fővárosi levél. —

Budapest, október 11.

A messze külföld neves lapjainak képviselői jártak a napokban Budapesten. Apróra megnézték az ezredéves kiállítás bekerített területét, hogy a maguk két szemével lássák, mit, hogyan és minő hajlékban mutat be Magyarország ezredéves ünnepén. S amíg ők sorra vették az épülő és nagyrészt már elkészült pompás palotákat (amelyeket mi már mult számunkban leirtunk), amíg ők bámulattal tele jártak egyik csarnoktól a másikig, s folyton gyarapodott az érdeklődésük, egyre hangzott ajkukról az elismerés, — addig mi próbáljuk meg egy pillantást vetni a jövőndőbe, hogy meglássuk azt is, ami még nincsen, ami csak készül, ami csak tervben vagy papírra tett elhatározásokban van meg.

Ne nézzük most Magyarország produktív erejének leendő megnyilatkozását, mellőzzük pár pillanatra a nagy munka komoly részét, amelyet ugy is látni, megvizsgálni, tanulmányozni kell majd mindenkinek; hanem

lássuk, minő szórakozást, mulatságot, látványosságokat nyújt majd a nagy közönségnek az ezredéves kiállítás. Itt lesz elsőbbsen a megajítás nagy napja. A király és az egész királyi család és vele a nemzet sorában intézői legelőbb a Mátyás király templomába mennek imádságra. Az ország első főpapja imádkozik velők a hazáért, újabb dicső ezer évet kérve az egek urától ennek a sokat megszenvedett népnek. Innen pompában és díszben átvonulnak az új parlament épületébe széles e hazának legnagyobb szertű, legbatalmasabb palotájába, hogy a király a maga személyében megnyissa az országgyűlés két házát. Most ezer éve Pusztazeren is azzal kezdtek meg a bonálapítást, hogy fejedelem és nemzet hűséget fogadtak egymásnak, s a legdrágább kincsét, az alkotmányt biztosították. Ezer évvel utóbb ismét hűségi esküt tesznek egymásnak: az alkotmányos király és az alkotmány szerető nemzet.

Ezután lesz az ezredéves kiállítás megnyitása. Ma a legmagasabb védnök, ő felsége a király nyitja meg a kiállítást a történelmi csarnokban, az épületeknek ama részében, amely legjobban emlékeztet Árpád korára, ahol a honfoglaló magyarok emlékét mutatják be. S a királyon kívül ott lesznek a királyi hercegek, az udvar, az országnagyok, mindenki, akinek rangja, neve, dignitása van.

S mind bejárák a kiállítást, amit összehord egy nagyratörő, nagyratemett nemzet, hogy bemutassa ezeréves dicső múltját, újabb ezer évre jogosító fényes jelenét.

De itt csak a látványosságokról akarunk ezuttal beszélni. Szóljunk hát pár szóval Vágó Pál hatalmas tervéről, amelyet a nagy közönség bizonyára meg fog valósítani. A megelevenedett história, ezer év eleven története fog előttünk elvonulni. Mind, ami csak nagy és emlékeztető, dicső és példát mutató a nemzet múltjában, kacagányos Árpád délezer leventéitől a közel múlt nagy férfainak és nagy tetteinek koráig: az ott lesz előttünk biven, pompában és a multak dicsőségével. Nincs nemzet a világon, amely hasonlót mutathatna!

Az alatt a félesztendő alatt, amíg a kiállítás tart, száznál több országos és nemzetközi kongresszust rendeznek. Ezeknek javarésze olyan, a mely a nagy közönséget is közelről érdekli, amely látványosságokkal, felvonulásokkal, versenyekkel, mutatóványokkal jár. Hogy csak többet ne említsünk, ilyenek a tűzoltók tornáskoz, vasparipások, atléták, lövészek találkozói. S a sportünnepnek egész hosszú sora fűződik hozzájuk. Lovas-, atléta, torna-versenyek lesznek. Kocsikörzők és kocsi-versenyek, lovasjátékok, harszi játékok s ki győz né felsorolni mind, mikor majdnem minden hétre esik majd kettő-három.

S mindezekhez csatlakozik az állandó látványosságok egész sora. Csak a javát említsük:

A kiállítás korzója már 1885-ben a nagy közönség legkedvesebb tartózkodó helye volt. Hát még jövő esztendőre! Egy eleven virágállás lesz ez a korzó, ahol nem cserepekben, hanem a szabadban, bokrétságos csoportokban illetve mutatják be a legpompásabb dísznövényeket, amiknek termelésre a hazai műkertészet képes. S e pompás helyen, gyönyörű kis pavillonban egyre szól a zene. S mikor a sétáló közönség a villamos lámpák nappali fényében járkal a csodaszép kertben, egyszerre elcsövédik a lámpások fénye s tündéri szín pompában gyul ki a fontaine lumineuse, az elektromos szökőkút. Toronymagásra szöknek fel a vastag vízszarok s ahogy csillogó gyöngyszemekben újra lehullanak, ezer pompásnál pompásabb színre festik a rejtett villamos gépek. Messziről ugyanakkor elektromos tűzijáték gyönyörködött az embereket, egy új még pedig magyar találmány, amelyet csak a kiállításon látunk meglelő ször.

S még hány látnivaló lesz? A ballon captiv, a melyet napjában egyszer-kétszer feleresztnek a szédítő magasba, a hol katonai gyakorlatokat végeznek a ballon kezelésére kirendelt katonák. Az óriás-kerék, a mely egész vasuti waggonokat emel háromszáz méter magasra s onnan látják majd az emberek a kiállítás városát, parányi méreteiben, mint a madár a messzeségből. Az aquarium, az ideszállított tenger tenék, a hol a való-sághoz híven, elevenen látjuk majd a tenger esodálatos életét, a soha nem látott állatokat, busevő virágokat, s azt az elképzelhetetlen világot, a mely a tenger mélyében él, mozog. Közel lesz ehhez a kinetoskop, Edison mesés találmánya, amely megeleveníti a képeket s a mozgást fotografálja le a villamosság hatalmával. Vonatok vágatnak, bennök eleven, mozgó, cselekvő emberekkal; egy löverseny játszódik le előttünk, a hogy a starter indít, a lovak lábra kapnak, szédületes hajsában vágatnak, hogy izgató végküzdélem után díszadallal vezessék be a nyertes lovat az ujjongó tömeg közt az istállóba. S ezer más ilyen jelenet, mind elevenen színesen, természetes mozgásban.

Említsük-e még a kiállítás faluját, ezt a miniatűr Magyarországot minden népével, minden vidékével? A hol benne látjuk az embereket tájék, nemzetiség, vidék szerint; a házukat, szokásaikat, viseletüket, butorokat, ruhájukat. Ahol lakodalmak, bucsujárások, torok lesznek; szűret, tollfosztás, tengeri-hántás, fonó, csakugy, mint a nép életében a valóságban. Ahol nemcsak mi ismerjük meg, s ha érdemes, eltanuljuk a más vidékek szokásait, hanem megmutatjuk a külső országoknak is, az idegeneknek: milyen a magyar nép milyen az életé, milyenek a szokásai, erkölcei.

Még nagyon sok ilyen felsorolni való akadna de talán egyszerre elég volna ennyi. Jövőre szólunk a többről.

Nyilttér*)

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig
méterként — japáni, chinai stb. a legujabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Hennebergselyemet** 35 krtól 14 frt 65 krig méterként sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázattal stb. postabér és vámmentesen a házhöz szállítva és mintákat küld postafordultával **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

*) E rovatban megjelenő közleményekért felelőséget nem vállal el a szerk

Hirdetések.

Sz. 7790 895. 102. 2—3.

polg.

Hirdetmény.

Alólikt kir. törvényszék közhirre teszi, hogy Alsófehérvármegyének Alvinczi Nyirő Mihály és József ellen az Alvincz község határán az ottani vasuti állomás raktára mellett a Szász-Sebesi állami utba vezető törvényhatósági közuti szakasz céljára szükséges és az alvinczi. sz. tljkvben A + 1484. 1485 hr. sz. alatt foglalt 7. h. 130. □-öl területű ingatlanak 692□-öl területe kiséjtitása iránt a kártalanítási eljárást a kir. törvényszék elrendeli, és tárgyalási határidőül 1895 évi november hó 5-kének d. e. 9 óráját Alvincz községhezához kitézi, mire Alsófehérmegye közönségét az alispán ur által képviselve, — Nyirő Mihály és Nyirő Józsefet valamint a gyulafehérvári róm. kath. káptalant jelen végzésen, és az összes tkvi érdekelteket hirdetmény által azzal idézi meg, hogy egyik, vagy másik érdekelt fél elmaradása a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem fogja gátolni.

A gyulafehérvári kir. törvényszék mint polg. bíróságnak 1895. évi október hó 14-ik napján tart. ülésből.

Nemes Sámuel,

elnök.

Pánczél,

tjegyző.

Sz. 3400 - 1895. tkvi.

106. 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A gyulafehérvári kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy Stern Henrik gyulafehérvári lakos végrehajtónak Lázár József gyfehérvári lakos végrehajtás szenedő elleni 1000 frt főkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári 1665 szíjtkvben A + 1 rsz. 1660. 1661. hrsz. fekvőségre összesen 5005 frt utóajánlati becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok 1895 évi november hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor gyfehérvári kir. trvszék tkvi irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlanok 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságtól.

Kelt Gyfehérvárt, 1895. évi október hó 24 én.

A kivonat hitelességét igazolja

Muntyán Miklós, kiadó.

A kőbányai

Királlysörfőző

résztvénytársaság

tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy sör gyártmányainak elárusítását megkezdte és azokat:

Ászok, Király, Márcziusi, Korona és Bajorsör

elnevezéssel hordókban és palaczkokban hozza forgalomba.

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

100. 3—6.

Gyengék és betegek részére

kik gyomor-, tüdő, vérszegénység, meghűtés, köhögés és rekedtségben szenvednek nagyon ajánlandó

HOFF JÁNOS-féle Maláta-kivon. egészségi-sör.

Almissa, 1895. aug. 7.

Többféle sör megkísérlete után találtuk, hogy a HOFF J.-féle Maláta kiv sör sokkal nagyobb szolgálatokat tesz a betegeknek mint más efféle gyártmány. Felkérjük tehát nekünk utánvét mellett 20 tíveg malátasört és 1 kilo maláta chokoládét beküldeni. Iparkodni fogunk Dalmatia minden részén az ön maláta gyártmányait a betegeknek ajánlani.

Fratelli Speraz

földbirtokos és kereskedő.

Kis-Tapolcsán, 1895. május 15.

Szíveskedjék nekem maláta-kivon.sört és 3 csomag malátacukorkát beküldeni. Miután az ön gyártmányait már használtam és az tapasztaltam, hogy azok rám nézve nélkülözhetlenek.

Weisz Márk.

Az első és egyedül valódi

Hoff János-féle mell-maláta czukorka.

Egyetlen és felülmúlhatlan köhögés, meg hűlés, rekedtség és a lehelet nehézségei ellen.

Hoff János cs. és k. udv. szállító

Bécs, Graben, Bräunerstr. 8.

Utasítások ingyen és bérmentve.

Kapható: Frölich Gy. gyógyszer. Gyulafehérvárt.

2—5.

Főnyeremény
esetleg
500,000 márka

Szerencse-
hirdetés.

A nyeremé-
nyekről a kincs
tár kezekedik

Hamburg állam részéről biztosított nagy pénzsorsoláshoz, melynél az összes nyeremények a

10 millió 981,720 márkát

határozottan meg kell haladják, részt venni ezen-nel meghívatik.

Ez előnyös pénz-sorsjáték tervszerűen csak 112,000 sorsjegyet tartalmaz s következő nyereményeket foglal magában.

A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 márka

Jutalom 300,000 márka	46 nyerem. á 5000 már.
1 nyerem. á 200,000 már.	106 nyerem. á 3000 már.
1 nyerem. á 100,000 már.	226 nyerem. á 2000 már.
2 nyerem. á 75,000 már.	822 nyerem. á 1000 már.
1 nyerem. á 70,000 már.	1325 nyerem. á 400 már.
1 nyerem. á 65,000 már.	20 nyerem. á 300 már.
1 nyerem. á 60,000 már.	132 nyer. á 200, 150 már.
1 nyerem. á 55,000 már.	38050 nyerem. á 155 már.
2 nyerem. á 50,000 már.	7990 ny. á 134, 100, 98 m.
1 nyerem. á 40,000 már.	7448 ny. á 69, 42, 20 már.
3 nyerem. á 20,000 már.	összesen 56,200 nyerem.
21 nyerem. á 10,000 már.	

melyek néhány hónap alatt 7 csoportban biztosan meghatározottnak.

Az 1-ső osztályu főnyeremény 50,000 márkát tesz, a 2 ik osztályban már 55,000 márkát, a 3-ikban 60,000 márkát, a 4-ikben 65,000 márkát, az 5-ikben 70,000 márkát, a 6-ikben 75,000 márkát, a 7-ikben 200,000 márkát tesz s a jutalommal 300,000 márkáról esetleg 500,000 márkára emelkedik.

Az első hivatalosan megállapított huzásra

az eredeti egész sorsjegy csak 3 frt 50 krba
az eredeti fél sorsjegy csak 1 frt 75 krba
az eredeti negyed sorsjegy csak — frt 90 krba kerül.

Minden érdekelt a lefolyt huzás után felszólítás nélkül rögtön megkapja a hivatalos sorsolási jegyzéket.

Allami czimerrel ellátott sorsolási tervet, melyből e hét csoportra vonatkozó betétek és nyeremény kiosztások észlelhetők, előre ingyen küldök.

A nyeremény pénzek kifizetése és megküldése általam gyorsan és a legnagyobb titoktartás mellett közvetlenül eszközöltetik.

Megrendelések postautalványon vagy ajánlott levélben kéretnek.

A nagyon közeli huzás miatt kéretik rendelményeikkel azonnal, vagy

folyó évi Október 31-ig

bizalomteljesen fordulni

Joseph Heckscher

bank- és váltóházához Hamburgban.

3—9.

(1) Egyedül valódi angol
csodabalzsam
THIERRY A. gyógyszerész, **PREGRADÁ-ban.**

A legrégibb, legjobbnak bizonyult és valódi, mindamellett a legolcsóbb egyetemes, népszerű házi gyógyszer, majdnem minden külső és belső betegség ellen.

Ez a balzsam úgy belsőleg, mint külsőleg használ: 1. még eddig el nem ért hatású gyógyszer a tüdő és mell minden betegségénél, enyhíti a hurtot, csillapítja a kihányást és a fájó köhögést eltávolítja és gyógyít idült fájdalmakat; 2. kiválóan használ torokgyulladásnál; 3. eltávolít minden lázt; 4. meglepően gyógyítja a gyomor minden betegségét; 5. megszüntet minden fájdalmat és gyógyítja az arany-erét; 6. a könnyű székletet elősegíti és a vért tisztítja; 7. kitűnően használ fogfájásoknál, a szájbüzt megszünteti; 8. jó szer a giliszták ellen; 9. kitűnően használ külsőleg mint gyógytörzs minden sehnél; 10. egyáltalán úgy belsőleg, mint külsőleg kétségtelen eredményt használható gyógyszer. Csak akkor valódi és hamisítatlan a balzsam, ha minden üveg egy ezüstkupakkal (Kapsel) van lezárva, a melyben ezésem: „Thierry A. gyógyszerész az Őrangyalhoz Pregradában” belevonva. Minden más balzsam, mely nem az én kupakkal van lezárva és másként van kiállítva, hamisítvány és utaztat, s káros hatású és durva anyagot, mint „Aloe” és ehhez hasonlókat tartalmaznak. Minden ilyen balzsam ne fogadtassék el. Balzsamom hamisítói és utazói a védjegy-törvény alapján törvényesen, szigorúan üldözöttek. A magas kormány 5752. B. 6103. sz. a. kelt vegyészeti, szakértői bizonyítvány alapján igazolva van, hogy készítményem semminemű tiltott, vagy az egészségre káros hatású anyagot nem tartalmaz. Oly helyről, hol balzsamomból raktár nincs, tessék megrendelést közvetlenül hozzám: **Thierry A. Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett** intézni. Ausztria-Magyarország bármely postafiókására bérmentve küldve, 12 kis vagy 6 dupliúveg ára 4 korona. Bosznia vagy Hercegovinába bérmentve, 12 kis vagy 6 dupliúveg ára 5 korona. Megrendelések csak a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel eszközölhetők. **Thierry Adolf gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett.**

THIERRY A. gyógyszerész az Őrangyalhoz Pregradában.

Hatóságilag bejegyzett védjegy.

A valódi angol
csodakenőcs
hatása és ereje.

Az angol csodakenőcs, mely a legjobb eredménnyel használtszer a szenvedő emberiségnek a legvalóságosabb és idült bajokból a sebek gyógyítására, ugyancsak a fájdalom enyhítésében felülmúlhatatlan; főalkatrészét a piros rózsaszín „centifolia”-ban lévő csodakerüanyag, más kitűnően elismert gyógyanyagok összetételéből képezik.

Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyas nő mellbajánál, teigülemlésnél, mellkeményedésnél. Orbánc (Szent-Antal tüze), mindennemű serelemek, láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; tités, szúrás, lő-, vágás és zúzódási sebek ellen. Használható minden idegen részek, u. m. üveg-, faszálka-, homok-, szilánk- és tűskék eltávolítására. Mindennemű daganat, kinővés, pokolvar, ujjaképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdagant, hólyag és feldurult lábak gyógyítására. Mindennemű égési sebek, fagyott testrészek, betegknél hosszas fekvés által támadt sebek, nyakdagant, vértörődés, fülzúgás és a gyermekknél előforduló kisebesedések ellen stb. stb.

Az angol csodakenőcs minél régebb, annál kitűnőbb hatású!

Igen ajánlatos ezen egyedül álló elővigyázati szerből minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; a szétküldés kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközölhető. 2 tégely csomagolás, szállítólevél és bérmentes megküldéssel 3 korona 40 fillér.

Számos bizonyítvány áll rendelkezésre.

Figyeimeztetek mindenkit hatástalan hamisítványok megvétele ellen s kérem szigorúan arra ügyelni, hogy minden tégelyen a fenti **védjegy** és cégnek „Thierry A. Őrangyal gyógyszerész Pregradában” beleégetve kell lenni és minden tégelynek egy használati utasításba, ugyanolyan jeggyel, mint itt látható, kell becsomagolva lenni. Az egyedül és valódi angol csodakenőcs hamisítói és utazói, a védjegy-törvény alapján, szigorúan üldözöttek, ugyanugy e hamisítványok ismétlésüsitői.

Egyedül közvetlen beszerzési forrás

THIERRY A. Őrangyal gyógyszerész
PREGRADÁBAN, Rohits-Sauerbrunn mellett.

Oly helyről, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül „Thierry Adolf Őrangyal gyógyszerész Pregradában, Rohits-Sauerbrunn mellett” címrezeni.

Az ausztria-magyarországi védjegy lajstrom-száma 4524.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek

e lap

kiadóhiva-

talában.

Specialista
sérvkötőkben

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom. Kíttüntetett Brüsszel 1893. aranyérem és díszokmány-nyal.

KELETI-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a **legtökéletesebb** ezen nemben, nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolítja célszerű szerkezeténél fogva eddigi sérvkötők hiányait.

KELETI-féle gummi-sérvkötő

idomítható pelottával, szarvasbőr védővel és biztonsági övvel. Árak: **egyoldalú 6-8 frt, kétoldalú 12-16 frt.**

Gyáramban készülnek ezenkívül: Mű-lábak, műkezek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer) orthopaediai fűzők, haskötők, görbésér harisnyák és mindenféle francia gummiáruk. Megrendeléseket pontosan és diszkrétan eszközöl.

KELETI J.,

tes. és kir. szab. kötszerész és orvos-sebész műszerész.

Főüzlet és sérvkötészeti műhely:

BUDAPEST,

IV., Koronaherceg-utca 17.

Sebészeti műszergyár: ROSTÉLY-UTCA (Károly lakotanya 15.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Világhírű!!

Baur Rudolf

Szétküldési üzlete:

Innsbruckban (Tirol)

Rudolf ut 4. sz. a.

Ajánlja

Valódi Tiroli Loden

szövetét urak és hölgyek figyelmébe. Have lokjai, esőköpenyei stb. teljesen vízmentesek és mint legszebb és legolcsóbb kiállításuk ismeretes.

Arjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Világhírű!

33-42

Hölgyeim!

tegyenek egy kísérletet

a **Bergmann-féle**

liliumtej-szappannal

Bergmann és társától, Dresden-Te-

sehen a. | E

(Védjegy: Két bányász férfi.)

Ez a legjobb szappan nyári szeplő ellen, valamint kitűnő szer finom fehér, rózsás arcszín fejlesztésére.

Kapható: **Fröllich Gy. gyógyszerésztárában** drbja 40 kr. 29-30

A legízletesebb, egyedül egészséges és egyszersmind a legolcsóbb pótlék a babszemű kávéhoz.

Egyedül egészséges pótser a babszemű kávé helyett. Nőknek, gyermekeknek, betegeknek orvosilag van ajánlva.

KATHREINER FÉLE
KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ.

Legisztább természetes gyártmány egész szemekben. Hozzávegyítések általi hamisítás tehát ki van zárva.

Mindenütt kapható: 1/2 kiló 25 kr.

Óvatosság: Csak a „Kathreiner”-nével ellátott eredeti-csomagokat. Kérjük és fogadjuk el.